

๒๖

พ ระ ปิ ย ทั ส สี พุ ท ธ เจ้า (๑)

ดูก่อนเจ้าลิจฉวี ความปรากฏขึ้นแห่งรัตนะ ๕ หาได้
ยากในโลก รัตนะ ๕ คือ พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
๑ บุคคลผู้แสดงธรรมวินัยที่พระตถาคตประกาศแล้ว ๑ บุคคล
ผู้รู้แจ้งธรรมวินัยที่พระตถาคตประกาศแล้วอันผู้อื่นแสดงแล้ว ๑
บุคคลผู้รู้แจ้งธรรมวินัยที่พระตถาคตประกาศแล้วอันผู้อื่น
แสดงแล้ว ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ๑ กตัญญูกตเวทีบุคคล
๑ ดูก่อนเจ้าลิจฉวีทั้งหลาย ความปรากฏแห่งรัตนะ ๕
ประการนี้แล หาได้ยากในโลก

พระปิยทัสสีพุทธเจ้า (๑)

๒๓๕

การบังเกิดขึ้นของพระรัตนตรัย นำมาซึ่งสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติ และสรรพสัตว์ทั้งหลาย เมื่อเราเข้าถึงและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระรัตนตรัย ความสุขที่ยิ่งใหญ่ไม่มีประมาณจะบังเกิดขึ้น เป็นความสุขที่มาพร้อมกับความบริสุทธิ์ที่ทำให้ใจเรามีอานุภาพ เพราะอานุภาพของพระรัตนตรัยนั้นมากมายเกินกว่าที่เราจะคาดคิด แม้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะทรงพรรณนาคุณของพระรัตนตรัย จนกาลเวลาล่วงไปนับบอสงไขยกับ ยังไม่อาจที่จะพรรณนาพระคุณได้หมดสิ้น

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ปิงคยานิสุตระ ว่า

“ดูก่อนเจ้าลิจฉวี ความปรากฏขึ้นแห่งรัตนะ ๕ หาได้ยากในโลก รัตนะ ๕ คือ พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ๑ บุคคลผู้แสดงธรรมวินัยที่พระตถาคตประกาศแล้ว ๑ บุคคลผู้รู้แจ้งธรรมวินัยที่พระตถาคตประกาศแล้วอันผู้อื่นแสดงแล้ว ๑ บุคคลผู้รู้แจ้งธรรมวินัยที่พระตถาคตประกาศแล้วอันผู้อื่นแสดงแล้ว ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ๑ กตัญญูกตเวทีบุคคล ๑ ดูก่อนเจ้าลิจฉวีทั้งหลาย ความปรากฏแห่งรัตนะ ๕ ประการนี้แล หาได้ยากในโลก”

รัตนะ แปลว่าแก้ว เป็นเครื่องยังใจให้ปลื้มปิติ หมายความว่าสิ่งใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ ถ้าหากอำนวย

พระปิยทัสสีพุทธเจ้า (๑)

๒๔๐

ประโยชน์สุขให้แก่สรรพสัตว์ หรือนำความอึดอึดใจและความ
ปีติเบิกบานมาให้ ท่านมักเปรียบสิ่งนั้นเป็นประดุกแก้ว เช่นคนดี
ก็เรียกว่า ลูกแก้ว พ่อแก้ว แม่แก้ว ถ้าเป็นสัตว์ ก็เป็นช้างแก้ว
ม้าแก้ว เป็นต้น หากเป็นวัตถุธาตุที่บริสุทธิ์ก็มีดวงแก้วมณี หรือ
แก้วสารพัดนึก เพราะฉะนั้นสิ่งใดที่ถือว่าล้ำเลิศประเสริฐกว่า
บรรดาสิ่งทั้งหลาย จึงได้รับยกย่องว่า เป็นแก้ว

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เช่นเดียวกัน ทรงได้รับการเฉลิม
พระนามว่า เป็นรัตนะหรือแก้วที่ล้ำค่าที่สุด เพราะการอุบัติขึ้น
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์นั้น เป็นสิ่งที่บังเกิดขึ้น
ได้ยาก บางยุคบางสมัยไม่มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้น
มาเลย กับนั้นถือว่าเป็นสูญกับ เป็นกับที่ว่างเว้นจากพระพุทธเจ้า
หมู่สัตว์ต่างดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางความมืด คือ อวิชชา ไม่
สามารถนำพาตนให้หลุดพ้นจากความทุกข์ไปได้ ดังนั้น
พระพุทธองค์จึงถือเป็นรัตนะที่ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือน ผู้รู้จึงได้
กล่าวสรรเสริญว่า ยัม ภิณฺณิ รตนํ โลเก วิชชติ วิวิธํ ปุณฺณ
พุทธสมํ นตฺถิ ฯ รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็น
เป็นรัตนะที่หายาบหรือละเอียด รัตนะทั้งหมดที่จะเสมอด้วยรัตนะ
คือ พระพุทธเจ้าไม่มีเลย

หลวงพ่อมิเตอร์อย่างเรื่องการบังเกิดขึ้นของรัตนะ คือ

พระปิยทัสสีพุทธเจ้า (๑)

๒๔๑

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า **ปิยทัสสี** มาให้ทุกท่านได้ศึกษาเรียนรู้กันว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์อื่นๆ นอกจากพระสมณโคตมพุทธเจ้าของเรา แต่ละพระองค์ทรงอุบัติขึ้นมาในโลก มีการประสูติ ตรัสรู้ การเสด็จออกผนวช การแสดงธรรมและนิพพาน ด้วยอาการที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

*ในยุคของพระปิยทัสสีพุทธเจ้ามีการประชุมพระสาวกล้นนิบาต ๓ ครั้ง พระสาวก ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิ ประชุมกันเป็นล้นนิบาตครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ จำนวน ๙๐,๐๐๐ โกฏิ ครั้งที่ ๓ จำนวน ๘๐,๐๐๐ โกฏิ ทรงแสดงปฐมเทศนาซึ่งถือเป็นอภิธรรมครั้งที่ ๑ มีมนุษย์และเทวดาได้บรรลุธรรมมาภิสมัยมากถึง ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิ ครั้งที่ ๒ เทวดาและมนุษย์ได้บรรลุธรรมถึง ๙๐,๐๐๐ โกฏิ ครั้งที่ ๓ หมู่สัตว์ได้บรรลุธรรม ๘๐,๐๐๐ โกฏิ ซึ่งมีผู้บรรลุธรรมมากกว่าในยุคของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรามาก แสดงว่าถ้าสร้างบารมีมาไม่เท่ากัน แม้จะได้บรรลุอุภิสัมมาสัมโพธิญาณ มีลัทธิคุณุตตญาณเหมือนกัน แต่กำลังบารมีที่จะรื้อสัตว์ชนสัตว์ไปสู่ฝั่งนิพพานนั้นจะต่างกันมาก นอกจากนี้ ยังมีความแตกต่างกันอีกมากมาย ซึ่งต้องค่อยๆ ศึกษากันไปตามลำดับ

พระปิยทัสสีพุทธเจ้า (๑)

๒๔๒

ย้อนหลังไปในที่สุดแห่ง ๑,๘๐๐ กัปจากภัทรกัปนี้ มีพระพุทธรเจ้าเสด็จอุบัติขึ้น ๓ พระองค์ด้วยกัน คือ พระปิยทัสสี พระอัสสชิและพระธัมมทัสสี ในกัปนั้นท่านเรียกว่า วรกัป ในสารกัปจะมีพระพุทธรเจ้าเพียง ๑ พระองค์อุบัติขึ้น ในมณฑกัปมีพระพุทธรเจ้า ๒ พระองค์ ในวรกัปมีพระพุทธรเจ้า ๓ พระองค์ ในสารมณฑกัป มีพระพุทธรเจ้า ๔ พระองค์ และในภัทรกัปมีพระพุทธรเจ้า ๕ พระองค์ ส่วนพระพุทธรเจ้ามากกว่านั้นไม่มี ยุคสมัยของเราถือว่าอยู่ในยุคที่เรียกว่า ภัทรกัป เพราะมีพระพุทธรเจ้า ๕ พระองค์ ตั้งแต่พระกกุสันธพุทธเจ้า พระโกนาคมนพุทธเจ้า พระกัสสปพุทธเจ้า พระสมณโคดมพุทธเจ้า และที่เสด็จอุบัติขึ้นอีก ๑ พระองค์ คือ พระศรีอริยเมตไตรยพุทธเจ้า

ในยุควรกัปที่มีพระพุทธรเจ้า ๓ พระองค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าปิยทัสสีทรงบำเพ็ญบารมีชนิดวิริยวิริยกิจะ จึงทรงมีบุญบารมีมาก ภพชาติสุดท้ายพระองค์ได้ถือปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระนางจันทาเทวี อัครมเหสีของพระเจ้าสุทนต์ ในกรุงสุธัญญวดี ครั้นครบกำหนดทศมาส พระองค์ทรงประสูติ ณ วรณราชอุทยาน ในวันเฉลิมพระนาม พระชนกชนนีทรงเฉลิมพระนามว่า ปิยทัสสี เพราะเห็นปาฏิหาริย์วิเศษอันเป็นที่รักของโลก ครั้นเจริญวัย พระองค์ทรงครองฆราวาสวิสัยอยู่ ๙,๐๐๐ ปี ทรงมีปราสาท ๓ หลังชื่อว่า สุนิมมะ วิมละ และคิริพราหม มีพระ-

พระปิยทัสสีพุทธเจ้า (๑)

๒๔๓

สนมนารี ๓๓,๐๐๐ นาง มีพระนางวิมลมหาเทวีเป็นประมุข

เมื่อพระโอรสพระนามว่ากัญจนเวฑะทรงประสูติ พระบรมโอรสีศัตรฺทรงเห็นบุพนิมิต ๔ ประการ คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตายและนักบวช ด้วยพระปัญญาบารมีที่สั่งสมมานับภพนับชาติไม่ถ้วน ทำให้พระองค์ทรงพิจารณาเห็นความไม่เที่ยงของโลกและชีวิตตามความเป็นจริง จึงตัดสินใจตัดสินพระทัยออกแสวงหาโมกขธรรม พระโอรสีศัตรฺทรงออกมหาภิเนษกรรมณด้วยรถเทียมม้า มีบุรุษ ๑ โกฏิออกบวชตาม

พระมหาบุรุษพร้อมด้วยนักบวช ๑ โกฏิ ทรงบำเพ็ญเพียร ๖ เดือน ในวันวิสาขบูชาวันมี เมื่อได้เสวยข้าวมธุปายาสที่ธิดาของวสภพราหมณ์ บ้านวรุณพราหมณ์นำมาถวาย ทรงยับยั้งพักผ่อนในเวลากลางวันที่ป่าสาละวัน รับหญ้า ๘ กำที่สุชาติอะชาชีวกถวาย จากนั้นเสด็จเข้าไปนั่งใต้โพธิพฤกษ์ชื่อว่า กุกระหรือต้นกุ่ม คำว่าต้นโพธิพฤกษ์นี้เป็นเพียงชื่อเรียก หรือสมัญญานามของต้นไม้แห่งการตรัสรู้ธรรมเท่านั้น

ต่อมาพระโอรสีศัตรฺทรงลาดหญ้ากว้าง ๕๓ ศอก ประทับนั่งขัดสมาธิคู้บัลลังก์ ทรงแทงตลอดพระสัพพัญญุตญาณในคำคั้นนั่นเอง อาการที่ทรงแทงตลอดในธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์จะเหมือนกันหมด คือ ตั้งแต่บรรลุ

พระปิยทัสสีพุทธเจ้า (๑)

๒๔๔

บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณและอาสวักขยญาณ และ
ทรงเปล่งอุทานเหมือนกัน ทรงยับยั้งอยู่ที่โพธิบัลลังก์ ๗ สัปดาหฺ
ในแต่ละสัปดาห์ทรงพิจารณาธรรม มีปฏิจจสมุปบาทเป็นต้น
ทรงเตรียมหัวข้อธรรมที่จะสั่งสอนเหล่าเวไนยสัตว์ เสด็จจงกรม
ที่รัตนจงกรมเจดีย์ พิจารณาต้นโพธิพฤกษ์ที่เรียกว่า อนิมิสสเจดีย์
ซึ่งจะทรงทำเช่นนั้นคล้ายๆ กันทุกพระองค์

รายละเอียดบางอย่างที่เราเคยได้ยินได้ฟังจากพุทธประวัติ
มาบ้างแล้ว หลวงพ่อจะไม่นำมากล่าวซ้ำอีก ส่วนพระองค์จะ
แสดงปฐมเทศนาครั้งแรกที่ไหน มีใครได้บรรลุธรรมากิสมัยกันบ้าง
และการบำเพ็ญพุทธกิจจะดำเนินไปอย่างไร หลวงพ่อจะนำม
เล่าในตอนต่อไป ให้ทุกท่านหมั่นตรึงระลึกถึงคุณของพระลัมมา
ลัมพุทธเจ้า ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนหรือทำอะไร ขอให้หมีพระพุทธเจ้า
เป็นอารมณ์ เพราะผู้รู้กล่าวว่า “ชนเหล่าใดในโลกนี้ เมื่อได้
ความเป็นมนุษย์แล้ว มีความเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า ในพระ-
ธรรมและในพระสงฆ์ เป็นผู้มีความเคารพอย่างแรงกล้า ชน
เหล่านั้นย่อมไปบังเกิดในสุคติโลกสวรรค์อย่างแน่นอน”

ดังนั้น ในทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะเดิน จะยืน จะนั่ง จะนอน
ให้ใจอยู่ในกลางองค์พระแก้วขาวใสในกลางกาย ตื่นขึ้นมายามเช้า
ให้นึกถึงพระแก้วใสภายในตัวก่อน ขณะทำภารกิจก็ให้นึกถึงองค์

พระปิยทัสสีพุทธเจ้า (๑)

๒๔๕

พระ นึกว่าเราเป็นพระ พระเป็นเรา ถ้าทำเช่นนี้เป็นประจำ
ส่ำเสมอ จนเกิดความคุ้นเคยเป็นอัตโนมัติ ไม่ช้าเราจะได้เข้าถึง
พระธรรมกายอย่างแน่นอน

